

Popüler Bilim Yazı İçeriği Hazırlama Yönergesi

1- Hedef Kitle:

Bilim Genç'in hedef kitlesi, başta gençler olmak üzere bilimsel konuları anlaşılır bir dille öğrenmek isteyen herkeştir.

2- Konu Seçimi:

- Güncel bilimsel ve teknolojik gelişmeleri ele alan,
- Bilimin günlük yaşamla ilişkisini gösteren,
- Sürdürülebilir bir yaşam için gerekli bilimsel farkındalığı öne çıkaran,
- Toplumda merak uyandıran konuları bilimsel yönleri ile ele alan veya yanlış bilinen ve bilimsel açıklama gerektiren konuları açıklığa kavuşturan

içerikler, okurların ilgisini çekecek şekilde ve bilimsel bilginin topluma yayılmasına katkı sunacak biçimde hazırlanmalıdır. Her içerikte günlük yaşamla bağlantı kurulmalı ve açık, anlaşılır bir dil kullanılmalıdır.

3- Başlık Seçimi:

Her içerik için iki farklı başlık önerilmelidir:

Konuyu yansıtan başlık: İçeriğin kapsamını doğrudan ve net bir şekilde yansıtan; arama motoru optimizasyonuna (SEO) uygun bir başlık olmalıdır. Başlık belirlerken “Bu konuda bir içerik ararken hangi ifadeleri kullanırdım?” sorusuna yanıt verecek şekilde düşünülmelidir.

Sosyal medya başlığı: Merak uyandırıcı, bilimsel içeriği okumaya ya da aynı içerikten üretilecek diğer multimedya öğelerini izlemeye, dinlemeye teşvik edecek bir başlık olmalıdır.

4- Kurgu:

Dijital mecralarda okurların dikkatini çekmek ve içeriği sonuna kadar takip etmesini sağlamak için giriş bölümü çok önemlidir. Yazının ilk bölümü “Bu içeriğe neden zaman ayırmalıyım?” sorusuna yanıt vermelidir.

İçerikler hazırlanırken kurgu ile ilgili şu noktalara dikkat edilmelidir:

- İlgi çekici bir konu seçilmeli ve buna uygun ilgi çekici başlıklarla konu desteklenmelidir.
- Kısa bir öyküleme, günlük yaşamla bağlantı kurma ya da konuyla ilgili soru sorma vb. gibi dikkat çeken bir giriş yapılmalıdır.
- İçerik yalnızca istatistiksel bilgiler, teknik detaylar, bilimsel kavramların açıklamaları ve formel bilgi aktarımlarıyla sınırlı kalmamalıdır.
- Sürükleyici bir dille, bölümler arasındaki geçişlere dikkat edilerek yazı içeriğinin bütünlüğü sağlanmalıdır.
- Konunun ayrıntıları ve farklı yönleri arasındaki nedensellik bağının kolay kavranabilmesi sağlanmalı ve yazının genel yapısı kurgulanırken buna dikkat edilmelidir.

- İçerikte ele alınan bilimsel konulara ilişkin sebep ve sonuç ilişkisi anlaşılır bir şekilde ortaya konulmalıdır.
- Temel bilimsel olgular ve kavramlar görsel öğelerle desteklenmelidir.
- Bilimsel kavramlar içerikte geçtiğı ilk yerde anlatımın akıcılığını bozmadan açıklanmalıdır.

Unutulmamalıdır ki popüler bilim yazıları, akademik metinlerden farklıdır. Bu açıdan anlatıma dikkat edilmeli, içerikler herkesin anlayabileceğı açıklıkta yazılmalı ve ele alınan kavram, terim ve konunun teknik yönleri mümkün olduğunca yalınlaştırılmalıdır.

5- Anlatım Dili:

- Günlük konuşma diline yakın, samimi ve doğal bir üslup tercih edilmelidir.
- Formel anlatımdan uzak durulmalı; ‘yapılmaktadır’, ‘edilir’ gibi biçimsel kullanımlar yerine ‘yapılıyor’, ‘ediliyor’ gibi günlük dile daha yakın kullanımlar yeğlenmelidir.
- Bir cümlede mümkün olduğunca birden fazla bilgi verilmemesine özen gösterilmelidir.
- Okuyucuyla daha etkili bir iletişim kurmak amacıyla ‘biz’ dili kullanılabilir.

6- Bilimsel Terimlerin Kullanımı:

- Okurların konuya yabancı olabileceğı unutulmamalı, teknik terimler yalnızca gerektiğinde kullanılmalı ve yalın bir şekilde açıklanmalıdır.
- Aynı kavram için birden fazla terim kullanılmamalı; basit, yaygın ve mümkün olduğunca genel ifadeler tercih edilmelidir.
- Kavramları ve aktarılan bilgileri somutlaştırmak için telif hakkı sorunlarına yol açmayacak fotoğraf, video, animasyon, gif, infografik ve çizim gibi görsel materyallerden yararlanılabilir.

7- Bilimsel Güvenilirlik:

- İçerikler, bilimsel makaleler ile üniversite ve kamu kurumlarının web siteleri veya basılı kaynaklarına dayanmalıdır.
- Yazının konusunu teşkil eden bilimsel olgular doğrudan birincil kaynak olan bilimsel makalelere dayandırılmalıdır.
- Kullanılan kaynaklar yazının sonunda APA formatında listelenmeli; içerikte geçen bilgi ve veriler ilgili kısımda tıklanabilir bağlantılarla (hyperlink) gösterilmelidir.
- Bilim Genç’te kişisel görüşler, blog yazısı tarzında denemeler, bilimsel olarak doğrulanmamış çalışmalar veya buluşlar hakkında içeriklere yer verilmez.

ÖNEMLİ NOT: Yapay zekâ programlarıyla üretilen metinler, içerik hazırlama sürecinde kesinlikle kullanılmamalıdır. Tüm içeriklerin özgün, bilimsel kaynaklara dayalı ve yazarın kendi anlatımıyla oluşturulmuş olması gerekmektedir.

İçerikler:

Popüler Bilim Yazısı Nedir?

Popüler bilim yazıları, bilimsel bilgi ve kavramların bilim insanı olmayan okurlara sade, ilgi çekici ve doğru bir biçimde aktarılmasını amaçlayan yazılardır. Bu tür yazılarda mümkün olduğunca teknik terimlerden kaçınılır, gerekli durumlarda bu terimler sadeleştirilerek ya da örneklerle açıklanarak anlaşılır hâle getirilir. Bilim Genç'e sunulacak popüler bilim yazılarında kelime sayısının 200-700 arasında olması beklenir.

Popüler Bilim Haberi Nedir?

Popüler bilim haberleri, genellikle yeni bir bilimsel bulguya, araştırmaya, teknolojik gelişmeye ya da bilimsel bir olaya ilişkin güncel ve doğrulanabilir bilgilerin, ilgi çekici ve sade bir üslupla aktarıldığı haber metinleridir. Bu tür içeriklerle bilim insanı olmayan okurların da bilimsel gelişmeleri takip edebilmesi amaçlanır. Bilim Genç'e sunulacak haber içeriklerinde kelime sayısının 50-250 arasında olması beklenir.

Soru-Cevap Yazısı Nedir?

Soru-Cevap yazıları, merak uyandırıcı bilimsel konular hakkındaki sorulara, açık ve anlaşılır bir dille verilen yanıtlardan oluşan içeriklerdir. Bu tür yazılarda bir konu ilgi çekici bir soruyla gündeme getirilir ve ardından doğrudan, sade ve öğretici bir yanıt sunulur. Bilim Genç'e sunulacak Soru-Cevap yazılarında kelime sayısının 50-250 arasında olması beklenir.